

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

51 Sacrari vetat hæc homines quos pondera stringunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

autem comas non depulerint, aut vestimenta non mutaverint, abiciantur: & nisi digne poenitentur, non recipiantur. Iuvenibus etiam poenitentiam non facile committenda est, propter aetatis fragilitatem. Viaticum tamen omnibus in morte positus non est negandum.

C. LXIV. ¶ Quis sint servanda in solemnibus poenitentia. Item ex eodem.

IN a capite Quadragesimae omnes poenitentes, qui publicam suscipiunt, aut susceperunt poenitentiam, ante fores ecclesiae se representent Episcopo civitatis, sacro induti, nudis pedibus, vultibus in terram demissis, eos se esse ipso habitu & vultu protestantes. Ibi adesse debent decani, id est, archiepiscopi parochiarum, & presbyteri poenitentium, qui eorum conversationem diligenter inspiciere debent, & secundum modum culpae poenitentiam per praefatos b gradus injungere. Post hac eos in ecclesiam introducant, & cum omnino clerico septem poenitentiales psalms in terra prostratus Episcopus cum lachrymis pro eorum absolutione decantet: tunc resurgens ab oratione, juxta quod canones jubent, manus eis imponat, aquam benedictam super eos spargat, cinerem prius mittat, deinde cilicio capita eorum operiat: & cum gemitu & crebris suspiriis denuntiet eis, quod sicut Adam projectus est de paradiso, ita ipsi pro peccatis ab ecclesia abiciuntur: post hac jubeat ministros, ut eos extra januas ecclesiae expellant: clerus vero prosequatur eos cum responsorio. [In d. sudore vultus tui reseris pane tuo, &c.] ut videntes sanctam ecclesiam pro facinoribus suis tremefactam, atque commotam, non parvipendant poenitentiam. In sacra autem Domini coena rursus ab eorum decanis, & eorum presbyteris ecclesiae liminibus represententur.

1 ¶ Ex eodem ¶ Agathensi etiam citant Burchardus & Ivo, & Riebaldu Cardinali (qui tempore Paschali Pontif. claruit) in libro suo, de poenitentia publice non iteranda. In uno tamen manuscripto Burchardi exemplari citatur ex Poenitentiali Romani. Sententia vero hujus capituli magna ex parte habetur in Pontificali, & ordine Romano a pag. 24 usque ad 30.

2 ¶ Et presbyteri ¶ Apud Burchardum legitur, id est, presbyteri.

¶ Hanc poenitentiam nulli unquam clericorum agere conceditur, atque ideo hujusmodi poenitentes ad clerum admitti prohibentur.

C. LXV. ¶ Clerici non imponatur manus, tanquam poenitentibus. Unde in Carthaginensi concilio V. cap. 11. statutum est.

CONFIRMANDUM e est, ut si quando presbyteri, vel diaconi in aliqua graviore culpa convicti fuerint, quae eos a ministerio necesse sit removeri: non eis manus tanquam poenitentibus, vel tanquam fidelibus laicis imponatur, neque unquam permitendum, ut rebaptizati ad clericatus gradum promoveantur.

C. LXVI. ¶ Nec clericis poenitentiam agere, nec poenitenti ad clericatum accedere permittitur. Unde in concilio Carthaginensi V. cap. 11. statutum est.

ILLUD quoque nos par fuit providere, ut sicut poenitentiam agere cuicumque non conceditur clericorum, ita & post poenitentiam, ac reconciliationem nulli unquam laico liceat honorem clericatus adipisci: quia quamvis sint omnium peccatorum contagione mundati, nulla tamen debent gerendorum sacramentorum

a Burch. lib. 19. c. 26. Ivo par. 11. c. 43. b al. praefixos. c. al. introducat. d. Gen. 3. e. al. Confirmation. orig. f. Burch. lib. 19. c. 72. Ivo par. 11. c. 25. Capitulum 5. c. 66. g. Anselm. 7. c. 28. Burch. lib. 19. c. 72. Ivo par. 11. c. 25. & p. 25. cap. 65.

instrumenta suscipere, qui dudum fuerunt vasa vitiorum.

C. LXVII. ¶ Presbyteri, & diaconi tanquam poenitentibus non debent manus imponi. Item Leo Papa Rustico Narbonensi, episc. 90. a. cap. 2.

ALIENUM b est a consuetudine ecclesiastica, ut qui in presbyterali honore, aut in diaconi gradu fuerint consecrati, si pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant poenitendi: quod sine dubio ex Apostolica traditione descendit, secundum quod scriptum est: [Sacerdos si peccaverit, qui orabit pro eo?] Unde hujusmodi lapsis ad promerendum misericordiam Dei, privata est expetenda secessio: ubi illis satisfactio, si fuerit digna, sit etiam fructuosa.

1 ¶ Sacerdos ¶ Vulgo sapi indicatur in margine locus iste ex 1. Reg. 2. ut 7. de poenitentia, dist. 1. c. si sacerdos, cum tamen in eo scriptura loco in vulgata legatur, si autem in Deum peccaverit, quis orabit pro eo? Verum B. etiam Gregorius ad illum locum in moralis interpretatione, talem sententiam elicit. Quis ei intercessor remanet, cum ille se transgrediendo praecipit, qui ad intercedendum pro aliis ordinatus est?

2 ¶ Secessio ¶ Sic emendatum est ex antiquis codicibus, & epistola ipsa, & hanc lectionem habuit auctor glossae, quod ex manuscriptis glossis constat: idcirco & in ea emendandum. Antea legebatur, est expetenda successio.

¶ Probatur etiam auctoritate Toletani concilii I. hujusmodi poenitentes ad clerum non admittendi: in quo, capite 2. sic statum est.

C. LXVIII. ¶ Causa necessitatis ad clerum poenitentes admittantur.

PLACUIT e, ut poenitentes non admittantur ad clerum, nisi tantum si necessitas aut usus exegerit: & tunc inter officarios deputentur, vel inter lectores, ita ut evangelia, aut epistolam d non legant. ¶ Si qui autem ante ordinati sunt diaconi, inter subdiaconos habeantur, ita ut manus non imponant, nec sacra contingant. Eum vero poenitentem e dicimus, qui post baptismum, aut pro homicidio, aut pro diversis criminibus, gravissimisque peccatis publicam poenitentiam gerens, sub cilicio divino fuerit reconciliatus altario.

7 pars. Apostata quoque ad clericatus officium admitti non debent.

C. LXIX. ¶ Ad clericatus officium non admittantur apostatae.

¶ Unde in concilio Arelateni II. cap. 25.

HIS qui post sanctam religionis professionem apostatant, ad saecularem b redeunt conversationem, & postmodum poenitentiae remedia non requirunt, sine poenitentia communionem penitus non accipiant. Quos etiam jubemus ad clericatus officium non admitti. Et quicumque ille sit, post poenitentiam, saecularem habitum accipere non praesumat. Quod si praesumpserit, ab ecclesia alienus habeatur.

DISTINCTIO LI.

1 Ecce, quod eriminosi, vel non vere poenitentes, vel publicam poenitentiam agentes, a sacro prohibentur ordinibus. Adhaec quoque sancta mater ecclesia, ut curiales, aut post baptismum militantes, aut in foro decertantes a sacris prohibentur ordinibus.

a al. 92. b Polyc. lib. 4. tit. 39. Burchardus lib. 19. c. 71. Ivo par. 6. cap. 67. c. In cap. Martini Brac. cap. 23. Polyc. lib. 2. tit. 31. Burchardus lib. 2. cap. 37. Anselm. lib. 7. cap. 31. Ivo par. 6. cap. 138. Patm. lib. 3. cap. 61. d. al. Apostolum. orig. e. Ex poenitentem. in cap. Martini Brac. f. al. concilio. g. Rab. penit. cap. 33. Burch. lib. 19. c. 67. Ivo par. 13. c. 21. h. secundum rediit. orig. G

C. I. ¶ Post baptismum militantes, vel in foro decertantes, a sacris prohibentur ordinibus.

Unde ait Innocentius Papa Episcopis in Toletana synodo constituitis, epist. 24. c. 2.

Aliquos a ex his, qui post acceptam baptismi gratiam in forensi exercitatione versati sunt, & obtinendi pertinaciam susceperunt, accitos ad sacerdotium esse comperimus, & quorum numero Rufinus & Gregorius perhibentur: aliquos ex militia, qui cum potestatis obediunt, scilicet b necessario precepta sunt executi: aliquos ex curialibus, qui dum parent potestatis, quae sibi sunt imperata, fecerunt: aliquos, qui voluptates, & editiones populo celebrarunt, ad honorem summi sacerdotii pervenisse, quorum omnium neminem, ne ad societatem quidem ordinis clericorum oportuerat pervenisse. Quae si singula discutenda mandemus, non modicos motus, aut scandala Hispaniensibus provinciis, quibus mederi cupimus, de studio emendationis inducemus: idcirco remittenda potius haec putamus. Sed ne deinceps similia committantur dilectionis vestrae maturitas providere debet: ut tanta usurpationi saltem nunc finis necessarius imponatur: eo videlicet constituto, ut quicumque tales ordinati fuerint, cum ordinatoribus suis deponantur.

C. II. ¶ De quibus laici aliqui ad clericatum non possunt pervenire.

Idem Felici Episcopo Nuceriensi, epist. 4. c. 3.

Designata est sunt genera laicorum, de quibus ad clericatum pervenire non possunt, id est, si quis fidelis militaverit, si quis fidelis causas egerit, hoc est, postulare, si quis fidelis administraverit. De curialibus autem inanis ratio est, quoniam etiam inveniantur huiusmodi viri, qui debeant clerici fieri, tamen quoniam saepius a curia d repetantur, cavendum ab his ecclesiae proventibus, quae saepe de his ecclesiae proventibus.

C. III. ¶ Non admittantur curiales ad clericale officium.

Idem Valtricio Episcopo Rhotomagensi, epist. 2. cap. 11.

Præterea e frequenter quidam ex fratribus nostris, curiales, vel quibuslibet publicis functionibus occupatos, clericos facere contendunt, quibus postea major tristitia, cum de revocandis eis aliquid ab Imperatore præcipitur, quam gratia nascitur de accito f. ¶ Constat enim eos in ipsis muneribus g. etiam voluptates exhibere, quas a diabolo inventas esse non dubium est, & ludorum, & mimorum h apparatus aut præesse, aut forsitan interesse. Sit certe in exemplum sollicitudo & tristitia fratrum, quam saepe pertulimus Imperatore præfente, cum pro his saepius rogaemus, quam ipse nobiscum postius cognovisti: quibus non solum inferiores clerici ex curialibus, verum etiam in sacerdotio constitutings molesta, ut redderentur, infabac.

C. IV. ¶ Non promovatur ad diaconatum, qui post baptismum ad fidelium necandorum accitum fuerit.

Item ex concilio Toletano I. cap. 8.

Si quis post baptismum militaverit, & chlamydem sumptis, aut cingulum ad necandos fideles i, etiam si gravia non admiserit, si ad clerum admissus fuerit, diaconi non accipiat dignitatem.

¶ Ad necandos fideles] Verba haec non sunt in codice Lucensi Regio.

a Quantes enim.] origin. & per interrogacionem. b se vera.] origin. c Polye. lib. 2. tit. 31. Anselmus lib. 7. cap. 10. Ivo par. 6. cap. 25. d al. ad curiam. e Ivo par. 6. cap. 349. f al. ad fides. g al. annuisti. h al. vel munitum. i al. me quibus.] orig.

C. V. ¶ A quibus debet esse immunitas, qui in Episcopum ordinatur.

Item ex concilio Toletano IV. cap. 18.

Qui in aliquo crimine detecti sunt, qui infamiae nota aspersi sunt, qui scelera aliqua per publicam poenitentiam se admisisse confessi sunt, qui in haeresi lapsi sunt, vel qui in haeresi baptizati, aut rebaptizati esse noscuntur, qui semetipsos absciderunt, aut naturali defectu membrorum, aut decisione, aliquid i minus habere noscuntur, qui secundae uxoris conjunctionem sortiti sunt, aut numerosa conjugia frequentaverunt, quae viduam, vel a marito relictam duxerunt, aut corruptarum mariti fuerunt, qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui servili conditioni obnoxii sunt, qui ignoti sunt, qui neophyti, vel laici sunt, qui seculari militia dediti sunt, qui curiae nexibus obligati sunt, qui inficii literarum sunt, qui nondum ad triginta annos pervenerunt, qui per gradus ecclesiasticos non ascenderunt, qui ambitu honorem querunt, qui muneribus honorem obtinere moliantur, qui a decessoribus in sacerdotium eliguntur. ¶ Sed nec ille deinceps sacerdos erit, quem nec clerus, nec populus propria civitatis elegit, vel auctoritas metropolitana, vel comprovincialium sacerdotum assensus non exquisivit. Quicumque ergo deinceps ad ordinem sacerdotii postulatus, & in his, quae praedicta sunt, exquisitus, in nullo horum deprehensus fuerit, & examinatus probabili vita & doctrina existerit, tunc secundum synodalia, vel decreta constituta, cum omnium clericorum, vel civium voluntate, ab universis comprovincialibus Episcopis, aut certe a tribus, in sacerdotem die Dominica consecrabitur, conniventibus ceteris, qui absentes sunt, literis suis, & magis auctoritate, vel praesentia ejus, qui est in metropoli constitutus. Episcopus autem comprovincialis ibi consecrandus est, ubi metropolitanus elegerit. Metropolitanus autem non nisi in civitate metropoli, a comprovincialibus ibidem convenientibus. ¶ Si quis autem deinceps contra praedicta vetita canonum, ad gradum sacerdotii indignus aspirare contenderit, cum ordinatoribus suis adempti honoris periculo subacebit.

1 ¶ Aut decisione aliquid] addita haec sunt ex concilio olim Coloniae ac Lutetiae impresso. In novissima vero Coloniaensi editione legitur, vel defectione, pro, vel defectione.

2 ¶ Aut fornicarias] In codice Lucensi Regio legitur, ad fornicationes: quod videtur intelligendum, de concubina ad tempus adhibita, ut supr. distinct. 34. c. 19. quae est annotatum.

DISTINCTIO LII.

Quis vero praetermissis aliquibus gradibus non superbia, sed negligentia ad majorem ascenderit, tandem a majoribus abscineat, quousque congruo tempore praetermissos accipiat.

C. I. ¶ De eo, qui subdiaconatus ordine postposito, diaconus & presbyter est ordinatus.

Unde Alexander II. scribit Grimaldo b Constantiensi c Episcopo.

Sollicitudo d dilectionis tuae statim consulere, utrum portator istarum literarum, diaconatus, & presbyteratus officium idoneus sit peragere, nec ne; cum ad id praeposito e cursu, subdiaconatus ordine postposito, negligentia potius, quam superbia cognoscatur ascendisse. Unde nos consulendo charitati tuae mandamus, ut ab officio sacerdotali eum prohibeas, donec proximo quatuor temporum jejunio subdiaconatus ministerium sibi rite imponas, & sic deinceps ad majora officia eum redire concedas.

a al. a. b al. Rainaldo. al. Rinaldo. c al. Constantiensi. d Ivo p. 6. c. 406. e al. praeposere. ¶

